

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Antoine Bournonvilles Dagbøger fra 1792

Udgivne af
Julius Clausen

Gyldendalske Boghandel • Nordisk
Forlag • Kjøbenhavn • Kristiania
London • Berlin • 1924

Opflag: 600 Exemplarer.

—
**Printed in Denmark
Gyldenbalds Forlagstrykkeri
Kjøbenhavn**

De efterfølgende Dagbogsoptegnelser er nedskrevne af Danseren Antoine Bournonville under hans Ophold i Kjøbenhavn i 1792.

Antoine Bournonville, Faderen til vor navnkundige Balletdigter Auguste Bournonville, tilhørte en gammel fransk Slægt. Han blev født i Lyon 19. Maj 1760, hvor Faderen havde forpagtet Byens største Theater. Det gik imidlertid dette Foretagende ilde. Familiens Medlemmer maatte alle kæmpe for Tilværelsen og for Brødet, og saaledes førtes Antoine som niaarig til Wien, hvor han kom i den bekendte fornemme Dansemester Noverres Skole. Han medvirkede her i et Festsæuespil og havde i en Børnepantomime sin Debut for selve Keiserinde Maria Theresia.

Sexten Aar gammel fik han Engagement ved Hofteatret i Cassel. Hans Talent var betydeligt, hans Uergerrighed ikke mindre. Tre Aar efter gik Antoine Bournonville først til Paris og London, hvor han optraadte, indtil Europas mest kunst-

elskende Hof, Gustaf III's, fik Dje paa ham og engagerede den bedaaerende unge Solodanser. I ti Aar var Bournonville knyttet til Gustaf III's Opera og Ballet, fra 1782—92. Han oppebar den betydelige Gage af 8000 livres aarlig, for hvilken Sum han ogsaa var pligtig at komponere smaa Divertisements.

I 1792 fik han Orlov for en Gæsterejse til London. Vejen gik over Kjøbenhavn, og her havde han forhandlet om en Gæstespilstræden. Han vidste god Væfthed om Forholdene i Danmark, da Aaret iforvejen hans svenske Collega Dahlén, fordrevet fra Stockholm, havde søgt Tilflugt ved det danske Theater og faaet Engagement.

Om Antoine Bournonvilles Optræden i Kjøbenhavn kan det siges, at han kom, faaede og sejrede. Den stonne 32aarige Mand med det belevne Væfthen lagde alle for sin Fod, Mænd som Kvinder, især de sidste.

Dagbogen begynder med Bournonvilles Ankomst her til Staden. Kort efter modtog han Efterretningen om Mordet paa sin Belynder, Gustaf III. Det griber ham stærkt og betyder ham, at Vejen tilbage ikke er let. De nye Venner tilskynder ham at blive. Til Trods for den store Succes, Bournonville har ved sit Gæstespil og som han med

Selvfølelse noterer i Dagbogen, er det dog tydeligt, at hans Bedhængen ved Kjøbenhavn og Scenen her, og hans Vanstælgighed ved Opbrud, skyldes hans Forelskelse i den unge Danserinde Gensfru *Mariane Jensen*. Dagbogens Notitser fortæller i al deres Knaphed om hans: Jeg vil — nej jeg vil ikke! indtil hans Stæbne bantter paa, og han holder Bryllup 3. Dec. 1792 med den takkelige unge Kvinde, som Døden frarev ham 4 Aar efter. Det er rigtigt, naar Sønnedatteren *Charlotte Bournonville* siger i sine Erindringer, at hermed blev det Bournonville'ske Dynasti knyttet til Danmark.

Dagbogsoptegnelserne strækker sig kun over et halvt Aar, fra 13. Marts—12. Oktober og har endda store Afbrydelser indenfor dette Tidrum. Det er virkelige Optegnelser fra Dagen og Vejen; for Reflektioner findes ingen Plads eller kun sjældent. Det maa vel erindres, at de skyldes en, om ikke paa Theaterbanen, saa dog i Skrivekunstskabet prøvet Mand. Naivt er disse Optegnelser affattet, ofte stereotype, og med souverain Foragt for Rettskrivning, navnlig i Forhold til Personnavne, der skrives ganske som de har klinget for Bournonvilles franske Øren. Dagbøgerne, der udgør to Hefter i Duodez-Format, er førte paa Bournonvilles

Moderemaal. Eigegyldige Gentagelser er ubeladte i Oversættelsen.

Men i al deres Knaphed bringer disse Optegnelser dog et Pust fra Theatrets Verden, udvider vort Kendskab til Ballettens Historie og giver nogle høist interessante smaa Interieurs fra Kjøbenhavns Selskabs- og Landliggerliv i de højere Krefe. Man mærker som en Duft fra Revolutionsdagens liberale Årelser stryge hen over disse Blade. Ogsaa Historiens store Rede opbygges jo af enkelte Straa.

Antoine Bournonville blev den danske Ballets første betydelige Solodanser, en fremragende Miler, og senere — i 1816 — en streng og energist Balletmester. Som en anset Borger døde han højt bedaget i 1843, stolt over at have oplevet sin Søns Gennembrud.

Disse Dagbøger er — tilligemed et Par Hefter fra Bournonvilles ældre Dage, uden synderlig Interesse, — stænkede til Theatermuseet af hans Sønnesøn, Apotheker Paul Bournonville i Halmstad, der venligst har tilladt Offentliggørelsen, og hvem desuden Tak skyldes for adskillige Oplysninger Slægten vedrørende, hvorom henvises til Noterne.

Jeg kom til Kjøbenhavn d. 12. Marts 1792. Samme Dag gav man paa Theatret „Cecile“, Musik af Gretry¹⁾.

I fire Nætter logerede jeg hos Møller, et meget godt Værtshus, hvor man spiser meget godt og Portionerne er meget store²⁾.

Jeg har erfaret, at Kongen [af Sverige] er bleven myrdet Fredag 25. [16.] Marts 1792³⁾. Det var Mr. Jacobsen, som bragte mig denne bedrøvelige Nyhed⁴⁾.

Lørdag 24. Marts. Kl. 5 fik jeg at høre, at Kongen havde det bedre. — Jeg har været paa Concert i „Harmonien“,⁵⁾ hvor Mlle Morstoft har sunget en Aria med obligat Obo, blæst af den unge Vært. Mr. Lemm spillede en Duet med en af sine Elever. Adskillige Amatører lod sig høre, derimellem Captain Bedel.⁶⁾

Spiste til Aftens hos Monsieur Maribea

[Maribo]. Selskabet var overmaade behageligt; blandt andre en lille Frøken Dalen (?); Capitain Silberg og Monsieur Genard var der ogsaa.⁷⁾

Søndag 25. Marts. Har været i „Kronprindsens Club“⁸⁾. Der var en Samling af meget smukke Fruentimmer. Jeg spiste til Aften med Mr. Agrode [Hagerup]⁹⁾ og Mlle Mortoft og flere Dandsferinder og Skuespillerinder.

Mandag 26. Marts. Var paa Hofteatret for at øve mig og siden i det danske Theater¹⁰⁾ for at overvære Prøven paa Balletten „Semiramis“, componeret af Mr. Galeotti. Denne Ballet er componeret helt i Pantomime-Stil, indeholder Scener og Tableauer af ypperlig Birtning¹¹⁾.

Samme Aften gav de „Emilia Galotti“ med en lille Entré, som Dalen [Dahlén] dansede¹²⁾. Spiste bagefter med ham og Capitain Silberg. Madame Presler [Preisler] spillede sin Rolle som en Engel; hun holdes for en fortrinlig Skuespillerinde. — Mr. Svartz [Schwartz] og Herrerne Presler [Preisler] og Rosfin [Rosing] ere meget gode Acteurer.

Tirsdag 27. Marts. Balletten „Semiramis“ fik et udmærket Ensemble. Madame Børn gav til

Fuldkommenhed Semiramis. Mr. Jantzen spillede Ninius, og Mr. Epsen [Ebbesen]¹³⁾ Ipperstepræsten.

Onsdag 28. Marts. Spiste hos Mr. Galeotti med Mr. Dalen, Presler og to Damer, der er Søstre. Om Aftenen i Theatret. Man gav et nationalt Stykke med et Divertissement med alle Slags komiske Danse, deriblandt en glimrende komponeret russisk pas de deux¹⁴⁾. — Bar til Bal hos Mr. Jacobsen, hvor jeg morede mig glimrende. Damerne var charmante.

Torsdag 29. Marts. Bar paa Hoftheatret for at øve mig. Derefter spiste jeg til Middag hos en fransk Emigrant, som dog er født i Kjøbenhavn. Messieurs Dalen, Schal¹⁵⁾ [Schall], Mustet [Musted] og Capitain Gilberg var der ogsaa, og vi var meget muntre.

Freitag 30. Marts. Til Prøve paa Hoftheatret. Spiste derpaa hos Møller med Capitain Gilberg, hvorefter vi besøgte Mlle Graf¹⁶⁾ [Krag], og tilsidst drak The hos Hr. Emigranten. Derefter gik vi paa Comedien, hvor de gav „la mélomanie“¹⁷⁾; yndig Musik, efterfulgt af Balletten „Semiramis“, som virkelig er en henrivende Composition. Saa gik vi hjem, Capitain Gilberg, Dalen og jeg, og vi kom i

Snak om vore henfarne amours, og vi lo stærkt over at vi havde været saa taabelige at lade os indfange af saadanne nogle smaa Slyngler. Endvidere talte vi om vore erotiske Forhaabninger, og enhver fandt naturligtvis Genstanden for sine Følelser det skønneste og mest henrivende Bæsen.

Lørdag 31. Marts. Begyndte at prøve med **Wb. B i ø r n**. Spiste hos **Wøller**. Gjorde Bisit sammen med **D a l e n** hos **Mr. A g r o v** [Hagerup] og drak The hos **Wlle J e n z e n¹⁸⁾**. Saa til **Mr. J a c o b s e n**, hvor vi spiste til Aftens. Da jeg kom hjem, erfarede jeg at Senator **W i e l l e** havde taget Gift, og at adskillige høje Herrer var blevne arresterede i Stockholm.

[Paa et Blad for sig.]

Kongen af Sverige er død d. 29. Marts ved Middagstid. Han døde, som han levede — som en stor Mand.

Søndag 1. April. Prøvede for første Gang med **Wlle J e n z e n** i „le demi-caracthère“, hvorefter jeg og **D a l e n** spiste til Middag hos hende. **Mr. S h a l** kom til. Efter Middag gik jeg hjem hos mig selv for at gøre Toilette. Jeg drak The hos **Wb. B i ø r n**. Var derefter i „Kronprindsens

Club", hvor der blev givet Passions-Musik. Der var en Mængde smukke Damer, som blev til Souperen. Mr. Schall og Mr. Prastler var meget elskværdige; jeg gjorde en Smule Cour til dem.

Mandag 2. April. Prøvede paa Hoftheatret med Mr. Visrn; der var Syngeprøve i Salen ved Siden af. Skuespillerne kom ind for at se mig danse og var meget begejstrede over mine p a s. Kl. 4 prøvede jeg atter med Mlle Jenzén, hvorpaa vi gik hjem og spiste til Aftens sammen ¹⁹).

Tirsdag 3. April. Prøvede med Mlle Jenzén og Mr. Visrn; derpaa gjorde jeg Besøgelse hos Mr. Galeotti, som var lidt utilpaa. Om Eftermiddagen erfarede jeg den bedrøvelige Nyhed om Kongen af Sveriges Død Torsdag d. 29. Marts. Det var Mr. Schall, som bragte mig den.

Senere var jeg til Concert i Slotskirken, hvor de udførte en Passionsmusik, som godt nok svarede til min sørgmodige Stemning. Derefter i Besøg hos Mr. Maribeaue sammen med Mr. Schall; der traf vi Dalen, Capitain Silberg og Mr. Jacobsen; de vilde have vi skulde blive og spise, men vi gik i Kronprindsens

Club". Og derpaa tung i Sindet hjem at lægge mig.

Torsdag 5. April. Prøve med *M. B i s r n*, der var i meget daarligt Lune, fordi jeg ikke vilde dandse „Le demi-Charactère“ sammen med hende. Sluttede mine Prøver med *Mlle J e n z e n*. Jeg spiste til Middag med mine to Lidelsessfæller²⁰). Var i Slotskirken at høre Passions-Musik, komponeret af *Mr. S c h u l t z* og for anden Dels Bedkommende af *Mr. R a u m a n*. Slotskirken i Kjøbenhavn er meget smuk indvendig og helt af Marmor²¹).

Fredeag 6. April. Var paa Theatret sammen med *D a l e n*, men øvede ikke, jeg overlod Pladsen til *D a l e n* alene, for at kunne regulere hans pas. Var hos *Mr. G a l e o t i*, som ikke befandt sig vel; vi talte om mange forskellige Ting. Var henne for at se til *Mlle J e n z e n*, traf *Mr. S h a l*, som tog mig med hjem til Middag hos sig. Efter Middag gik vi op til *D a l e n*. Siden kom *S h a l* og Frue for at hente mig til Slotskoncerten, hvor hele den kongelige Familie var tilstede, Kronprindsessen er meget smuk, og Kongens Datter, Prindsesse [*Louise Augusta*] er et dejligt Fruentimmer. Jeg spiste Aften sammen med *S h a l* hos *Mlle S t u a r t*²²), en meget

Antoine Bournonville.
Maleri af Per Krafft d. æ.

elstværdisg Dame. Vi kom først hjem ved Ribnat. Mlle Jensen var ogsaa med.

Søndag 8. April (Paaskefestdag). Mlle Jensen, Capt. Gilberg og jeg og de to Damer Chalvar ude at drikke The paa Frederiksberg, en yndig Plet. Der er en meget smuk Sal for Borgerskabet, hvor der ogsaa concerteres. Vi var buden til Aftens hos Mr. Maribo; da vi havde glemt Nøglen, maatte vi tilbringe næsten hele Natten paa Gaden. Kom først hjem Kl. 7 Morgen.

Mandag 9. April. Var paa Hoftheatret for at prøve med mine to Dandsferinder. Var i „Kronprindsens Klub“, hvor de opførte 1ste Act af „Demophon“ paa fransk. Mlle Mortost har en meget god Udtale, men de andre Agerende meget svage paa det Punkt.

Tirsdag 10. April. Var i det danske Theater (i: Theatret paa Kongens Nytorv), men prøvede ikke. Jeg gik ud at spadserere med Mr. Galeotti og Dalen. Vi besøgte Flaaden. Havnen er meget smuk. Da jeg kom hjem, fandt jeg Mme Praiseler, som lod sig male af Captain Gilberg. Jeg var paa Komedie. Man gav „l'ami de la maison“²³⁾ og Balletten „Semiramis“.

Onsdag 11. April. Jeg prøvede paa Theatret. Prindsen af Würtemberg, den østerrigste Minister og Legationssekretær havde indfundet sig for at se mig danse. De gjorde mig mange Complimenter.

Torsdag 12. April. Var paa det danske Theater og prøvede med Mlle Jensen. Dørvarede Prøven paa Balletten „Diable à quatre“²⁴), som er overmaade morsom. Om Aftenen var jeg atter i Theatret, man spillede „la Révolution de Stréllitz“²⁵), Mr. Rossin spillede Peter (=: Peter d. Store), var udmærket.

Freddag 13. April. Døde mig paa min Violin, blev hele Formiddagen hjemme. Mr. Praisker kom for at sidde for Capitain Silberg. Jeg blev hele Tiden inde hos ham; jeg har meget at tale med denne Dame om. Om Eftermiddagen var jeg hos Mlle Jensen, derfra hos Mlle Kraft. Capitainen og jeg aflagde Besøg hos Professor Høier²⁶). Derfra paa Comedien, hvor man gav „le maréchal ferant“²⁷) — Mr. Svrató [Schwarz] spillede Smeden — med en lille Ballet „la Statue“²⁸). Jeg lod min Surtout ligge i Mlle Jensen's Loge, og da jeg kom tilbage for at hente den, fandt jeg en Bulet i Knaphullet. Jeg fulgte Mademoiselle hjem.

Mandag 16. April. Var paa det danske Theater, derfra paa Hoftheatret, hvor jeg traf den gode Galeotti i Færd med at prøve med Figuranterne i mine to Divertisements. Generalprøven fandt Sted paa det danske Theater. Prindsen af Würtemberg, den østerrigiske Gesandt og flere Herrer af Hoffet var kommen tilstede for at se mig; de overvældede mig med Complimenter og Lovord. Efter Middag paa Landet hos Mr. Schali [Lyngby]²⁰⁾ sammen med hans Broder. Capt. Silberg, Dalen og jeg drak The i en Kro. Vendt tilbage til Staden var vi paa Komedien, man gav „la Comédie de badlen-stolen“²⁰⁾. Der erfarede jeg, at Mr. Præster var echapperet sammen med Mlle Freedlon [Fredelund]²¹⁾ og med min polske Huc.

Tirsdag 17. April. Paa Generalprøve. Var fuldkommen tilfreds med den Udførelse, Musiken til mine Balletter fik. Det blev min Debut-Dag: jeg dansede „Le Sérieux“ med Mr. Børn og „Le demi caractère“ med Mlle Jensen²²⁾. Jeg tør skrive, at jeg havde den størst mulige Succès. Alle Directeurerne, Skuespillere, Dandsere, Dandsferinder kom i min Garderobe for at omfavne mig og complimentere mig. Dalen dansede ogsaa meget godt i sine to Dands. Vi souperede

hos Mr. B a i l y ³³), hvor vi traf Herflabet J a c o b s e n og en Skuespiller ved Navn K n u d s e n, som er en meget vittig og i høj Grad elstværdig Mand ³⁴). Mb. Jacobsen er meget tiltalende.

Onsdag 18. April. Gjorde en Promenade om Morgen. Om Eftermiddagen hos Mlle J e n z e n, hvor jeg ogsaa spiste til Aften. Hun var meget elstværdig. — Den Dag havde jeg et Stævnesmøde med Mlle W* *, siden Mlle * * * udeblev.

Torsdag 19. April. Jeg søvede mig en kort Stund paa det danske Theater; der var Prøve paa et nyt Stykke, som Mr. S v a r t har oversat. Om Aftenen spillede de „Kingen“ af Schøder. ³⁵) Mr. S v a r t spillede udmærket. — Om Formiddagen aflagde jeg Bisit hos den kejserlige [østerrigste] Minister, men traf kun hans Legationssekretær, han var lutter Artighed og gjorde mig Complimenter for min Dans; han fortalte mig, at Herflaberne havde været henrykte for mig. Jeg var ogsaa hos Prindsen af Würtemberg, en charmant Mand. Derfra gik jeg til Mr. de Barneftet [W Arnstedt], som jeg traf i Sengen; han overrøste mig med Complimenter og sagde, at han gerne saa mig danse næste Onsdag ³⁶).

- Kl. 4 var jeg hos *Marchal Du Lot* [Vilow], som gav mig en straalende Modtagelse; han forstrebde mig, at hele Hoffet aldrig havde set en Danser som mig. — Efter Forestillingen spiste jeg med *Dalen*, der iaften har danset som en Engel og er den elskeligste Dreng af Verden.
- Fredag 20. April. Dansede for anden Gang „la danse sérieuse“, men var ikke saa heldig som første Gang, fordi jeg fik et Sting i Siden; men det gik bedre i „le demi caractère“; jeg var meget tilfreds med mine to Danserinder. Efter Komædien spiste jeg med *Dalen* og en *Normand*. Hvorpaa jeg bevægede mig hen til *Mlle de ***.
- Lørdag 21. April. Jeg kom hjem Kl. 8 om Morgenen. *Mr. Præsler* kom til Capitainen for at lade sig male. Om Eftermiddagen var vi hos *Mr. Casse³⁷*. Vi traf hans Kone og Døtre, som er meget søde; den ene spillede paa Claver, den anden sang. Derfra begav vi os til fjerde Concert i „det musikalske Academie“. Alle lyttede mig til mit Talent. Vi gik hjem og spiste Østers. *Jacobsen* læste den Lovtavle over mig, der fandtes i Avisen. Jeg syntes, at det er mere end jeg har fortjent.
- Søndag 22. April. Jeg var imorges med *Dalen* henne hos *Mlle Jengen*. Paa Bejen mødte vi

Alle Mortost. Jensen trakterede os med Madeira-Vin, Dranger og Discuit. Jeg traf Mr. Høir, Maleren, vi talte Politisk som rasende. Var ogsaa hos Mr. Rossin. Spiste til Aftens hos Alle Jensen. Efter Aftensmaden gik vi lidt ud at spadserere sammen, hvorpaa vi gik hver til sit.

Mandag 23. April. Dansede for Publicum under stort Bilsal. Var meget tilfreds med mig selv, det er lykkedes mig at overvinde alle Banstelsigheder. Spiste Osters hos Jacobsen sammen med Schall, Capitainen og Dalen. Bagefter hos Alle de ***.

Torsdag 26. April. Dansede for tredje Gang for Hofset og for fjerde Gang for Publicum. Havde stor Succes. Dansede ikke „le Sérieux“ som sidst, men nøjedes med „le demi-caractère“.

Lørdag 28. April. Aftenen passeret sammen med Prindsen af Württemberg, Greve Breuner, Greve Paulnich, Greve Ransau, den svenske Chargé d'affaires og Mr. Fabricius. Damerne Jensen og Bisørn var med, vi souperede og havde det meget muntert. Min lærer Galotti var ogsaa med.

Søndag 29. April. Spiste Middag hos Mr. Hagerup [Hagerup] sammen med Alle Jensen.

Promenerede derefter i Kongens Have med dem, derfra gik vi hjem til hende og vendte sluttelig tilbage til Aftensmad hos Mr. Hagrop.

Mandag 30. April. Besøgte Kunstammeret sammen med Galeotti og Dalen.

Tirsdag 31. April (!) 3: 1. Mai. Bar hos Mlle Jensen, derefter paa Komedie. Man gav Balletten „l'amour lié et délié par deux Bergères“²⁵). Bar paa Bal paré, hvor man gjorde stor Stads af mig. Souperede sammen med hele Hoffet. Den Dag havde jeg ogsaa været hos Mr. de Vulo [Vulow], der overrakte mig en Gulddaase med 50 Dukat fra Kronprindsen; han overvælder mig ogsaa med Artigheder.

Onsdag 2. Mai. Bar hos Mr. Varnestet for at tale med ham om min Dands, derefter at besøge min lærer Galeotti; ogsaa hos Mlle de *** i Forretningsanliggende.

Torsdag 3. Mai. Øvede mig paa Theatret. Bar hos Mr. de Vulo [Vulow] i Theateranliggende. Om Aftenen hos Mlle Jensen.

Fredag 4. Mai. Hos Mlle Mortorst, hvor jeg traf Dalen. Aflagde Besøg hos Mlle Stuart, hvor jeg traf Mlle Jensen; man vilde have jeg skulde blive til Aften. Fulgte Mlle Jensen hjem; vi gjorde os en lille Spadseretour.

Lørdag 5. Mai. Besøgte min kære Galeotti. Bilde om Eftermiddagen se op til lille Jensen, men hun var rejst til Helsingør. Spiste til Aftens hos Mr. Maribeau. Da vi gik hjem, holdt vi Sjob med Natvægteren.

Mandag 7. Mai. Døde mig paa Theatret. Om Eftermiddagen jeg og Dalen i Kongens Have. Derfra paa Komedie. De spillede et Stykke af Holberg og den lille Ballet „les Recrues“³⁹). En meget smuk Contredanse deri. Fulgte Mlle Jensen hjem, spiste med hende. Enehane i Kurven. Kom hjem halvt.

Tirsdag 8. Mai. Begyndte at prøve med mine to Danserinder. Mlle Jensen var i meget slet Humeur. — Komedien bestod af „Cora og Alfonso“, Musikken af Nauman. Rime Bertelsen sang fortrinligt⁴⁰). Mr. Rossin spillede meget godt.

Onsdag 9. Mai. Prøvet. Spist Middag hos Mlle Jensen, vi gjorde en Tour til Linby [Lyngby], hvor vi drak The; paa Tilbagevejen talte jeg meget forliebt med hende; spiste til Aftens hos hende. — Mlle Stuart dansede idag for mig.

Lørdag 12. Mai. Prøvede som sædvanligt. Spillede hos Schall, som vilde beholde mig til Aften,

men jeg var buden til Mlle Stuart, hvor Mlle Jensen og Dulling [Figurantinde Büchling] og Capt. Bedel var. Damerne var henrivende, i Særdeleshed Mlle Stuart, som har overmaade megen esprit. De overvælber mig med Lovord, som jeg næppe fortjener.

Mandag 14. Mai. Kronprindsen har indtrængende forlangt, at jeg skulde danse imorgen; har derfor prøvet hele Dagen. Var et Djeblik i Theatret med Jensen; fulgte hende hjem og spiste hos hende. Vi var tète à tète lige til 12¹/₂. Den Aften var overmaade behagelig for mig.

Onsdag 16. Mai. Var paa Mlle Jensen's Landssted.

Freitag 18. Mai. Hos Mr. de Vult, der gav mig mange Complimenter for mit Talent og overrakte mig 100 Dukater fra Kronprindsen. Til Aften hos Jensen; blev hos hende til Kl. 2 Morgen.

Lørdag 19. Mai. Paa Prøve. Mlle Jensen sendte mig en Bouquet og 2 Musfelins' Kommetørklæder.

Søndag 20. Mai. Var i Linbue med Mlle Jensen hos Mr. Schall. Spiste til Middag i Haven, spadserede længe omkring alene med min kære Jensen; vi talte kun om Kærlighed.

Bendte tilbage til Dyen og spiste vor Aftensmad hos *S h a l*, hvor vi hørte Musik.

Mandag 21. Mai. Dansede for sidste Gang. Havde stor Succes. Bar hos *J e n s e n*, souperede med hende . . . Det blev meget sent ⁴¹).

Tirsdag 22. Mai. Om Morgenen paa Frederiksberg for at hilse paa Overhofmarskal Greve de *Alfeld* ⁴²).

Onsdag 23. Mai. Jeg var paa *Mr. Fabricius'* Lyfsted ⁴³). *Alle Jensen* og *Bucklin* og *Messieurs Galeotti, Dalen, Falk, Berger* var i Selskabet. Amuserede os af Hjærtet. En charmant Næt. Ved Hjemkomsten steg vi af hos min søde *Jensen*; spiste til Aften hos hende og blev der til Kloften slog 1.

Torsdag 24. Mai. Blev hjemme hele Formiddagen. Bar paa Komedie; man gav et Stykke oversat fra Engelsk, sammen med et Balletdivertissement af *Dalen*, nydelig arrangeret ⁴⁴). Med *Dalen* hos *Jensen*, vi blev der temmelig sent, jeg var lidt sur.

Fredag 25. Mai. Sab for *Capt. Silberg*. Bar hos *Jensen*, hun var vred paa mig for Aftenen forud. Jeg tilskrev hende saa en liden Billet med Undskyldning, og vi blev gode Venner om Eftermiddagen. — Besøgte „*Slottensborg*“. Der er store Rigdomme gemte der: en

Service af massigt Guld til 12 Personer; der er en overmaade smuk Samling af Guldbagere og en yderst sjælden og udsøgt Samling af Glas. Slottet er bygget under Frederik V⁴⁵).

Lørdag 26. Mai. Hos Grev H a l f e l d, han viste mig megen Venlighed. Jeg var før Middag hos J e n s e n, blev til Middag hos hende. Hun rejste idag paa Landet. Tilbragte Aftenen hos Dr. G a l e o t t i; var ikke rigtig rast, han fulgte mig hjem.

(Lacune fra 27. Maj—23. Juni. Det synes, som om Bournonville har bestemt sig for at forlade Kbhvn. ad Søvejen, men i de samme Dage Optegnelserne tager fat ser vi ham ombestemme sig. Om hans Passion for Jfr. Mariane Jensen, der ligger paa Landet i Vedbæk — vistnok paa Fabricius' Dependence „Alexandra“ — sammen med Figurantinden Jfr. Büchling, er medbestemmende i denne Beslutning er ikke sikkert, men sandsynligt. Kort efter tager B. selv Sommerophold med Vennen, den kunstinteresserede Capt. Vedel, i Søllerød).

24. Juni. Opholdt af Modvind. Blev hele Dagen i Byen. Spiste hos lille J e n s e n, hun rejste idag ud paa sit Landsted.

Mandag 25. Juni. Stadig Nordvind. Besøgte sammen med Cap. Bedel Mr. Galeotti paa hans Landsted, derfra begav vi os til Mlle Jensen. Hun var hos Mb. Vertelsen. Vi sendte Bud efter hende. Hun kom, vi spiste vor Aftensmad hos hende og blev der til Kl. 3 Morgen. Vinden var nu søjelig. Jeg vendte nu tilbage til Byen — og jeg har ikke kunnet bekvemme mig til at rejse. Lagde mig i Seng. Om Aftenen derpaa kom Vicomte Casteno op til Capt. Gilberg. Vi spøjte meget sammen over Fruentimmerne. Jeg musicerede en Smule sammen med Cap. Bedel. Vort Aftensmaaltid bestod af min Skibsproviant.

Tirsdag 26. Juni. Holdt mig hele Dagen hjemme. Var inviteret ud paa Landet at dinere hos den smaa Jensen, men var ikke vel nok til at tage affted. Skrev til Cassel til Mama.

Torsdag 28. Juni. Hele Formiddagen hjemme. Musicerede med Cap. Bedel. Saa paa Landet hos Mlle Jensen. Talte med Mr. Fabricius. Hun plukkede et Kirsebær til mig. Spiste Jordbær. Blev til Aften hos hende. Vi stændtes Ildt. Hun fulgte mig paa Vej.

Fredag 29. Juni. Capt. Bedel og jeg flyttede ud til Silloerb (Søllerød) i en henrivende Egn.

I Stoven tæt ved fandt jeg en svensk Skilling. Mlle Jensen kom os i Fortsøbet. Hun bragte os hjem til Aftensmad hos sig. Vi traf Mme de Soam [Suhm], Mme de Voufenard [Bozenhard] og Mr. Merz⁴⁶). De var lykkelige over at jeg nu blev i Kjøbenhavn. Vi morrede os fortræffeligt hos Mlle Jensen.

Lørdag 30. Juni. Om Formiddagen begav vi os til Mme de Breuner⁴⁷). Hun kunde ikke modtage os. Derpaa var vi hos Mme de Suom. Hendes Mand og hun er meget venlige, og Mme de Voufenard er en velbegavet og aandfuld Dame. De indbød os til at drikke The hos sig om Eftermiddagen. Vi spiste vor Middag hos Mlle Jensen [i Bøbbæk]. Det kneb med Tiden, saa at vi ikke kom til Mme de Suom til aftalt Klokkeslæt, men først Kl. 9¹/₂. Hun stændte lidt paa os, at vi ikke havde holdt Ord, men beholdt os dog til Aften.

Mandag 2. Juli. Om Morgenen sendte Greve Breuner Bud til os, om vi havde Lyst at se ham skyde til Fuglen⁴⁸). Han lod mig eensgang skyde i sit Sted. Vi hilste paa Grevindens, som sad i et Telt — en meget elskværdig og aandfuld Dame. Greven inviterede os til Middag, og vi tog ud til ham. Den hollandske

Minister og Mr. de M e r z var der ogsaa. Da vi
 rejste os fra Bordet, spillede jeg to Partier
 Billard med Greven. Det er den elskeligste
 Mand man kan tænke sig, ikke det mindste stolt.
 Og saadan ogsaa hans Frue. Damerne S u a m
 og B [ozenhard] og Herrerne B [ozenhard] og F a s
 b r i t i u s kom til. Greven gav en lille Fest til
 Ære for disse Herstaber. Der blev danset, og
 alle Herstaberne tog Del i Dandsen og dansede
 med alle Husets Folk. Mit Hjerte blev saa rørt
 ved denne Scene, som aldrig kan glemmes. Da
 Dandsen var paa sit Højeste, meldte man [Arve-]
 Prinds F r e d e r i k med Gemalinde. Var det
 forbi med Festen? Paa ingen Maade — Prinds-
 sen og Prindsessen vilde ogsaa tage Del i den
 almindelige Glæde. Prindsessen dansede med
 Greven, og Prindsen med Grevinden i Tjener-
 stabets Quadrille. Hvor greb dette Optrin mig
 om Hjertet — jeg saae jo, at man opgav sin
 Menneſteforagt, og at Stolthed ikke mere var
 eneældig. Fire Gange opfordrede Prindsessen
 og Damerne mig til at danse en lille Solo.
 Jeg gjorde det, og de vare hentykte. Jeg dan-
 sede ogsaa Menuet med alle disse Damer. De
 danser meget godt, Mene de B o u s e n h a r d
 især; dansede ogsaa med en af Husets Døtre,

som var Festens Dronning, dansede ogsaa med Ammen. Da Dansen var forbi, var der Souper hos Herflabet S u a m. Vi musicerede lidt, jeg aabnede Concerten med at synge en Arie af „la Colonie“. Damerne var meget tilfredse med min Stemme. Mme de D r e u n e r sang ogsaa, hun har en charmante Røst, synger med megen Smag og god Skole. Vi gik til Bords. Samtalen drejede sig om Talenter til at more Damerne. Mme de S u a m ikke helt vel. Vi tog aften og begav os hjem.

Tirsdag 3. Juli. Cap. B e d e l rejste til Byen. Aflagde Besøg hos Mme de S u a m, det gik hende lidt bedre; hun førte mig ned i sin Have, som er meget smuk. Hun plukkede en Rose til mig. Jeg og hendes Mand talte om den franske Revolution, han forsvarede den i høj Grad. — Vi havde Besøg af Damerne J e n s e n og B u d l i n, de spiste Middag hos os. Vi spadserede til Averbholm (Ravnholmene?), en henrivende Plet, et af de yndigste Landskaber. Jeg og lille J e n s e n kom en Smule op at nappes. Vi var i [Søllerød] Kirke. Cap. B e d e l spillede paa Orglet. Jeg sluttede Fred med den henrivende Pige. Spiste en Smule Aftensmad, hvorpaa de gik hjem. Fulgte dem et Stykke paa Vej.

Onsdag 4. Juli. Vi var til Middag hos Mlle Jensen. Kl. 7 førte den henrivende lille Slabning os tilbage i sin Cabriolet. Vi muscerede hos Grev Breuner, Mme de Suom var der ogsaa, og vi spiste der til Aftens. Grevinden trakterer Clavecinet meget godt. Vi spillede en Kvintet, medens han var ved at kvæles af Latter.

Torsdag 5. Juli. Mr. de Merz førte mig til Byen.

Freitag 6. Juli. Kom fra Mlle Mürberg Kl. 8 om Morgenen. Var hjemme hos mig selv for at lave en Pakte til, og hvad jeg havde Brug for paa Landet. Var henne for at høre til Mlle Mortostes Helbred og traf kun Roberen — hun var paa Landet hos General Sut[h]. Ved Middagstid gif jeg hen til Mr. de Merz, og vi begav os paa Vej til Soellstrød [Søllerød]. Jeg steg af i Lindby, hvor jeg spiste Middag hos Schalls. Der kom Madame Schulz om Eftermiddagen⁴⁹). Det var første Gang jeg talte med hende, en elstværdis og smul Dame. Vi, Familien Schall og jeg, var i Fredericstal. Md. Schulz havde buden os hjem til sig, trakterede os med The og Jordbær og overvældede os alle med Roser fra sin Have. Vagefter gjorde vi en

Silhouet af Mariane Bournonville.

Spadseretour paa Grevinde Schulins Ejendom — et henrivende Sted. Kilden „Louise“ er meget smuk og ligger prægtigt. Fredericstal er et yndigt Opholdssted. Vi tog Afsted med Mad. Schulz. Den ældre Shall og jeg besøgte General Abste [Abbestée]⁵⁰⁾. Vi traf der den russiske, portugisiske og hollandske Minister med flere Herrer af deres Følge. Jeg bragte Mlle Absté den Sang hun havde bedt mig om. Vi anbefalede os og vandrede hjemester, hvor vi traf hele Familien ved Aftensbordet. Jeg tilbragte Natten i Linby.

Lørdag 7. Juli. Stod op Kl. 6. Gik sammen med Capt. Gilberg tilføds fra Linby til Bibel — en herlig Vandring med de mest smilende Prospekter. Den yndige og gode lille Jensen stod og vadslede sit Linned sammen med Demofelle Bäckling og sin Moder. De havde allerede spist deres Middag, men denne fortræffelige Pige serverede egenhændigt en lille Middag. Hvilken Glæde for mig atter at skue denne elskelige Pige, som jeg ikke havde set i tvende Dage. Med hvilken Henrykkelse nød jeg ikke disse Venstabsbeviser. Jo, Du yndige Pige — Du fortjener at være elsket, dit gode og sølsomme Hjerte fortjener en Løbsager, tvivl ikke om at Du vil finde

ham. — I dag erfarede jeg, at *D a l e n* slet ikke er min sande Ven, det gjorde mig meget ondt at faa det at vide. Hans ringe Erkendtlighed overfor mig, som har vist ham saa megen Venstabs, som har ønsket at tilbringe mit Liv sammen med denne Dreng, som jeg troede var min Ven. Men jeg ser, at jeg umuligt i ham kan se min sande Ven. Ha, *D a l e n*, ikke fortjente jeg dette af Dig! Jeg troede Du ejede et oprigtigt Hjerte; men til Trods for din ringe Oprigtighed vil jeg dog altid have Dig kær. — Satte mig i min lille Veninde *Jensens Have*, hun kom ud for at holde mig med Selstabs. Den Dag sagde hun mig, at jeg af hende kunde gøre den lykkeligste eller ulykkeligste Kvinde. Vi talte meget om Kærlighed. Det var paa Plænen under de to Kirsebærtræer. Jeg blev der til Aftensmad — kun vi tre, *J e n s e n*, *B å l l i n* og jeg. De førte mig hjem til *Solerød*. Jeg sov hele *Bejen*.

Søndag 8. Juli. Dinerede hos Greve *B r e u n e r*. Om Morgenen var jeg ude at spadserere med *Mr. B e d e l* til *Hør[s]holm*. Efter Middag tog Greven os med til *Stoven* med *Rilden* [*Dyrehavebassen*]; der var al Slags Lyftighed, mange Telte med smukke Piger, Comedier, *Linedans*

fere, Uretskaber. Veligheden er charmant. Derefter tilbage, hvor Grevinden stænkede os The. Bedel og jeg tog Affed og vandrede tilføds til Jensen. Kom der først Kl. 9^{1/2}, vi fik noget at spise. Hvorpaa jeg lagde mig paa Sophaen i Düllins Stue. Bedel og Jensen søgte allevegne efter mig. Bedel gik saa hjem uden mig. De redte op til mig, og jeg tilbragte Natten hos hende.

Mandag 9. Juli. Lille Veninde Jensen fulgte mig lige til Søllerød. Hele Bejen gjorde jeg hende megen Sorg. Hun fortjente det ikke. Og i samme Øjeblik som jeg bedrøvede hende, gav hun mig en lille Bulet Forglemmigei. Aldrig har jeg set et Fruentimmer med en bedre Charakter, hun har det sømteste Hjerter af Verden. — Hun har tilgivet mig, den Elskelige.

Med M. Bedel spiste jeg Middag hos Kammerherre Soum. Det er en Mand med et fuldendt Hjerter, tjenstfærdig til det Yderste, en sand Menneſteven, som fortjener at være elsket. Der var hos ham stort Selskab. Damerne Abſté og Dousenard og Grevinde Brenner, og Herrerne Lefevres, Blücher, Skubenev(?) og Merz⁵¹). Conversationen var ikke særlig glimrende. Efter Middagen gjor-

de vi os en Promenade. Selskabet var ikke meget muntert, og skal jeg tale Sandhed, leder man sig ofte i la haute volée. Aandsfuldheden kan ikke komme til Udfoldelse, hvor der er for megen Evang og for lidt Lighed. Disse Standsperfoner ere dog ulykkelig stillede, med al deres Rigdomme kan de aldrig vise deres sande Sindelag. Deres saakaldte bontou er virkelig en Svøbe for den sande Glæde. Det er altsammen Ceremonier og Reverencer. Og der er slet ingen Humeur, ingen Esprit. Hvis Conversationen ikke drejer sig om Videnskab og Kunst, er den kold og ledsemmelig. — Greve *B r e u n e r* kom for at fortælle os, at Franskmændene vare blevne jagede ud af Flandern. — *Madame de S a u m* var meget elskværdig, mod Aften dog i en Smule daarlig Humeur.

Tirsdag 10. Juli. *Lille J e n s e n* sendte mig sin Bogn. Jeg kørte til hende med den Hensigt at øve mig, men jeg glemte min Pafke, hvad jeg først bemærkede ved Ankomsten. Efter Aftensmaden spadserede vi til „Kilden“. *B e d e l* og jeg kom først tilbage til Søllerød Kl. 4 om Morgenen. Det var *M i l l e B u r l i n*, som foreslog det Parti.

Onsdag 11. Juli. *Lille J e n s e n* sendte mig sin

Bogn for at hente mig til fig. Vi øvede os hele Formiddagen og spiste Middag. Om Eftermiddagen ved Theen saae Demoiselle J e n s e n mig spørge med hendes Tjenestepige. Hun blev meget opbragt derover og stændte stærkt paa mig. Spiste ikke til Aftens hos hende, men lagde mig til Hvile i hendes Have. Var ilde tilmode hele Natten.

Lorsdag 12. Juli. Kom hjem til mig selv 4^{1/2} om Morgenen. Lagde mig til Kl. 11. Forhørte mig om Damerne S o a m s og B o u s e n a r d s Besfindende. Kammerherren laante mig „les Ruines“ af Bolnaie ⁵²). Gik hjem, sov og læste til Kl. 8, hvorefter jeg var henne at spille Kvartet hos Greve B r e u n e r, der selv var Komponisten. Vi spiste der, jeg holdt paa, at den franske Musik var bedre end den italienske. Greven var ikke af samme Mening, og gik saavidt som at hun ikke fandt Behag i Monsigni's Musik til „Deserteuren“ ⁵³).

Freitag 13. Juli. Dansede hos Kammerherre S a o u m. Greven og Mr. de M e r z var der og lagde deres Tilfredshed for Dagen. Spiste Middag med dem. Mr. B e d e l kom, da vi sad ved Bordet. Om Aftenen gjorde vi en Spadsferetour til Døholm. Vi var i Kirken, B e d e l

spillede paa Orglet. Vendte tilbage til *S a u m s*, hvor vi spiste til Aften. Dagefter talte Damerne *S e a u m* og *D o u s e n n a r d* og jeg om den menneskelige Lykke og Ulykke.

Lørdag 14. Juli. Vi tog over til lille *J e n s e n*, hvor vi spiste vor Middag. Hun var i Bad, gik derhen for at se hende, hun opdagede ikke mig. Hun skændte meget paa mig, vi blev forsonede, og jeg spadserede lidt i Stoven med hende. Hun fulgte os paa Vej hjemad, jeg har [spøgt med?] *Ægteflabet*. — Siden spillede *B e d e l* paa Orglet for *Krefens* Damer. Prindsen af *Württemberg* var tilstede. Souperede hos *Greve D r e u n e r* med hele *Selskabet*. Prindsen, Greven, *B e d e l* og jeg fulgte Damerne *S e a u m* og *D o u s e n n a r d* hjem. Paa Tilbagevejen talte vi om den franske Revolution, indtil vi hørte de høje *Herrer Godnat*.

Mandag 16. Juli. Spiste hos *J e n s e n*, der førte mig ind til *Dylen*.

Tirsdag 17. Juli. Prøvede for første Gang i „*l'orphelin de la Chine*“. Sov hos *Mme de . . .*

Onsdag 18. og Torsdag 19. Juli. Prøvede paa Theatret.

Freitag 20. Juli. Stod *Fadder* sammen med lille *J e n s e n*. Tog med hende ud paa Landet. Den

- halve Vej tilbagelagde vi til Fobø. Jeg voldte hende den Dag megen Sorg. Spiste til Aften hos hende og hun førte mig hjem til Sølrød.
- Søndag 22. Juli. Tog til Lindbye, hvor jeg spiste hos *S h a l*; det var Faderens Geburtsdag. Morede mig godt. Om Aftenen kom lille *J e n s e n* med sin Bogn for at føre mig ned til Byen.
- Mandag 23. Juli. Paa Theatret for at prøve. Købte en Ring til *J e n s e n*.
- Freddag 27. Juli. Paa Theatret. Derfra førte lille *J e n s e n* mig ud til sit Landsted, hvor vi spiste Middag. Om Aftenen var vi hos *Mr. H a n s* (?), hvor vi overnattede. Hans Lyststed ligger ikke langt fra Delsinhor [*Helsingør*]. Den skønneste Beliggenhed man kan se.
- Lørdag 28. Juli. Blev hele Formiddagen hos ham, spiste der; efter Middag legede vi paa Grønsværet. Kl. 6 førte vi tilbage til Bibek. Spiste Aften hos hende.
- Mandag 30. Juli. Stod op Kl. 4 og tog til Byen. Prøvede paa Theatret. Om Eftermiddagen ud at spadserere med *Alle J e n s e n*. Vi mødte *Mr. R o s f o s t y*⁵⁴). Inviterede ham at souperere med os paa *l a S t u b b a n n é*⁵⁵). Vi vendte tilbage til Byen, talte om god Husførelse.
-

I Dagene 31. Juli—7. August findes ingen Dagbogsoptegnelser.

Onsdag 8. August. Paa Prøve. Var om Aftenen Kl. 7 hos en Justitsraad, hvor vi morede os godt. Det var Capt. Bedel, som indførte mig hos den Justitsraad, der havde to Døtre, der sang og spillede Clavecin. Blev der til 11^{1/2}, forsøgte paa Hjemvejen at kigge op til Jensen. Fandt hende i Sengen delende Bærelse med Ducklin. Hun gnavede lidt, fordi jeg ikke gik min Vej.

Torsdag 9. August. Paa Prøve, og igen Kl. 6 paa Theatret for at vejlede Mlle Jensen. Jeg fulgte hende hjem, men gik ikke med op, men gjorde mig en Spadseretour ind i Kongens Have; jeg traf dér flere Iødepiger, som jeg tiltalte, og adskillige Bekendte fra Stockholm.

Fredag 10. August. Paa Prøve, fulgte Mlle Jensen hjem. Jeg gjorde hende lidt vreb i et Anfald af Skinsyge, der overkom mig. Spiste Middag hos hende, bagefter tog vi ud paa Landet sammen, først til Soellerøed, hvor jeg sagde den henrivende Pige Farvel, medens hun førte videre til Bebak.

Søndag 12. August. Skrev til min Moder. Besøgte

Kammerherre S a u m. Fruen sang Duetter med M. B e d e l. Tog afsted til Mlle J e n s e n s Landsted. Traf dér Familien S c h a l. S c h a l, Concertmesteren, og jeg gjorde en lang Spadsferetour og talte meget om Mlle J e n s e n. Om Aftenen førte hun mig ind til Byen i sin Bogn. I Lyndbye sagde vi S c h a l s Farvel.

Torsdag 16. August. Paa Theatret for at prøve; havde en Disput med Repetiteur T i m r o d [Timroth]. Var med Capt. G i l b e r g hos en Hr. [], som har en meget smuk Samling af Malerier og af naturhistoriske Sager. Derefter var vi ude at se dem flyde til Fuglen paa Skudbanne. Jeg kom hjem og blev der til Kl. 9, da jeg gik op for at se til lille J e n s e n. Hun var ikke rigtig i Humeur; spiste dér og gik hjem. Fik Besøg af to smukke Piger, men meget honette; de blev hos mig en halv Time.

Lørdag 18. August. Skrev til Berlin. Om Eftersmiddagen førte J e n s e n mig ud paa Landet. Jeg talte meget med hende om forskellige Materier. Spiste til Aftens hos hende; medens vi sad ved Bordet, kom M. B r a b r i c i u s [Fabricius] til. Jeg gik tilbage til Soelrød.

Søndag 19. August. Stod Fadder sammen med Mlle J e n s e n, M. K o s s o s s k i sammen med

Alle Dufflin — det var i Søllerød-Kirken; der var mange smukke Fruentimmer tilstede. Efter Daaben var jeg paa Bisit hos Grevinde Breuner og bagefter hos Mr. Saum. Madame var ved sit Toilette, jeg traf hendes Fru Mober og en Herre, med hvem jeg talte meget om Verdens Ondskab og Dagtaalelse. Jeg anbefalede mig og førte sammen med M. Rossfi, som ventede paa mig, til Alle Jensen. Her spiste vi Middag. Om Eftermiddagen kom en Justitsraad paa Besøg, som sagde en Rængde Brøvl om mig og Alle Jensen. Han vilde absolut, at vi skulde gifte os. Jeg kom i daarligt Humeur, og Jensen, den gode Pige, var ogsaa ilde berørt deraf. Hun skændte paa mig.

Mandag 20. August. Paa Prøve. Vi repeterede hele Balletten „l'Orphelin de la Chine“⁶⁶). Alle Jensen var en Smule vred paa mig. Spiste til Middag med den gode Galeotti ude paa hans Landsted; han forærede mig en Bouquet, som jeg igen skænkede min kære Jensen. Jeg traf Mr. Agrop hos hende. Vi skændtes hele Aftenen, jeg gik hjem kl. 8¹/₂.

Tirsdag 21. August. Blev hjemme hele Formiddagen, sad for Capt. Silberg. Var et Øjeblik

hos lille J e n s e n ; vi blev forsonede. Den Dag følte jeg en heftig Smerte i Siden, jeg lod mig frottere.

Onsdag 22. August. Paa Prøve. Traf ingen andre paa Theatret end Mme B i s r n, jeg har ladet hende danse. Greve A l f e l d kom til. Vi snakkede meget om Theatrets Affairer. Senere kom Mlle J e n s e n derover. Fulgte hende hjem og gik saa hen for at bese Mr. Saums Bibliothek; det er offentlig tilgængeligt, men jeg saa ingen der ⁵⁷). — Jeg hørte, at Greve H o r n og K i b b i n g vare blevne benaadede og slap med Landsforvisning; det hed sig, at de havde passeret Helsingør, og at Folk dér havde hujet ad dem.

Freddag 24. August. Lægen kom til mig, han beordrede nogle Ting for min daarlige Nyre.

Mandag 27. August. Paa Theatret. Vi prøvede Balletten. Der var ogsaa Operaprøve. Greve A l f e l d kom tilstede. — Om Aftenen promenerede jeg i Kongens Have med Capt. G i l b e r g ⁵⁸).

Onsdag 29. August. Paa Theatret. Lod Mlle J e n s e n danse lidt, øvede mig selv meget. Var siden et Øjeblik hos Jensen. Jeg voldte hende Sorg. Den stakkels Pige fortjente det ikke. Siden gik jeg med hende ind i [Kongens] Have.

Torsdag 30. August. Besøgte Mr. de Bibræi, vi talte om den franske Constitution, han udtalte sig meget retfærdigt⁵⁰). Gik paa Prøven, som allerede var færdig; der var ogsaa Operaprove. Var hos M. Svartz [Schwarz], som gav mig i Commission at skaffe ham fra Stockholm „De to Figaroer“⁶⁰). Jeg afslagde Besøg hos Mme Deleer, men hun var ikke hjemme⁶¹). Jeg gjorde mig en Spadsretour i Byens smukkeste Deel. Var ved Toldboden, hvorfra man seer den Igl. Flaade. Det er et meget smukt Stue. Var ogsaa hos min lille Veninde Jensen, som jeg fandt i Sengen, syg og bedrøvet. Jeg prøvede at trøste hende en Smule.

Fredag 31. August. Paa Theatret for at prøve. Kørte om Eftermiddagen med Mlle Jensen ud til hendes Landsted, hvor jeg for første Gang overnattede. Jeg vilde først ikke, men da hun tog mig det ilde op, bestemte jeg mig derfor. Første „Moniteuren“.

Lørdag 1. September. Tilbragte Dagen paa Landet hos Mlle Jensen. Om Morgenen var vi ude at plukke Rødder. Om Eftermiddagen lagde jeg mig et Øjeblik paa min Seng. Jeg var i en frygtelig melankolsk Stemning. Jeg var led over at have ladet mig engagere til Kjøbenhavn.

Tænkte over meget forfølligt. Det hænder ofte at et Øjeblikk Lyft gør os ulykkelige. Hvis vi var Herrer over vore Lidensflaber, vilde vi være lykkeligere. Men Kærlighed, Kærlighed, Du bring os til at gøre Dumheder!

Mandag 3. September. Var i Kongens Have med M. Bedel, vi mødte M. Agrop, talte om Frihed og Lighed. Var et Øjeblik oppe hos Jensen, hvor jeg traf M. Fabricius. Gik hjem, satte mig til at synge og læse.

Torsdag 5. September. Paa Theatret. Tog Dalens Parti i et af mine Divertisements fra Mr. Janzen, som ikke kan gøre et ordentlig Pas.

Torsdag 6. September. Har ikke øvet mig. Men var dog paa Theatret. Talte meget med Grev Hالفeld om Theatret. Han sagde, at jeg kunde blive der saa længe jeg selv vilde; lod mig ogsaa forstaa, at han vilde lade Dalen komme igen. Var hos Mlle Jensen, gav den stakkels Pige megen Anledning til Sorg; endelig forsonede jeg mig med hende. Gik saa hjem, men sov ikke hele Natten, led af en rædsom Melancolie.

Freitag 7. September. Paa Theatret for at øve mig. Paa Tilbagevejen oppe hos Mlle Jen-

fen, som lod sig male. Hun skulde rejse paa Landet, jeg gik hjem og spillede Violin.

Lørdag 8. September. Blev hele Dagen hjemme. Capitaine Gilberg sad jeg for for sidste Gang. Mit Portrait ligner fuldkomment. — Om Aftenen tog jeg Pulver for at komme til at svebe, fordi jeg har ondt i Siden. Sov ikke hele Natten. Læste og spillede Violin.

Søndag 9. Septbr. Capt. Gilberg og Isden Walsh spiste Middag hos mig. Om Eftermiddagen paa Landet hos Mlle Jensen. Vi traf der Mr. Galeotti med Datter og Mlle Fredenlund. Kl. 8 vendte vi tilbage til Byen. Vi spiste forinden en Bid midt inde i Stoven.

Mandag 10. Septbr. Var imorges paa Theatret for at træffe Greve Hالفeld, men maatte søge ham i hans Hjem. Meldte ham, at jeg ikke kunde danse idag formedelsk Smertes i Siden. Han tog mig det meget ilde op, lovede at sende mig et Plaster til Aften, men det kom ikke. Formiddag og Aften hos Mlle Jensen. M. Fabricius kom der. Tilbragte næsten hele Aftenen hos M. de Werp; vi talte om Constitutionen.

Lørdag 14. September. Tog med Mlle Jensen ud til Mr. Hagrops Landsted, hvor vi spi-

ste til Middag. Herrerne Høir, Agier og Falbe⁶²) var der. Vi morede os godt og vi sang, og Selskabet var meget muntert. Om Eftermiddagen tog Mr. Hagrop mig med over til Mr. Falbe, hvor jeg traf stort Selskab. Jeg gjorde Bekendtskab med Mr. Colbjørns, en meget aandfuld Mand og en sand Vennefæven og som taler meget om Mennekerettighederne. Det er ham, som var Forsvarer for Døndernes Frihed. Vi talte meget sammen om Kong Gustaf III, om Regenten og om Sverrige i Almindelighed. Hans Frue, Mr. Falbes Datter er en meget smuk og behagelig Dame med meget Talent for Musiken. Hun synger med megen Smag, hendes Stemme er en af de bedste efter Mme Vertelsens. Hendes Søstre — fire i Tallet — er ogsaa meget smukke og musikaliske Damer. Jeg har ogsaa glimret med min Stemme og foredrog adskillige Sange. Damerne var meget tilfredse med min Skole. Souperede med hele Selskabet og traf mig tilbage med Herrerne Hagrop, Høir, Agier for at tage tilbage til Mme Hagrop og Mlle Jensen, som vi havde ladet ene tilbage. De var indviterede, men vilde ikke med. Efter at have gjort Mme Hagrop mine Undskyldninger

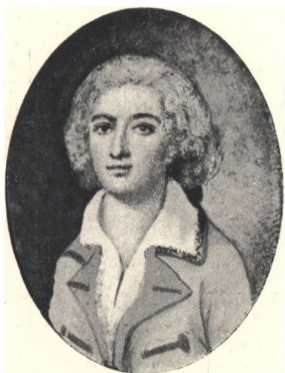
tog vi afsted med Herrerne og førte tilbage til Byen.

Mandag 18. Septbr.⁰⁹). Jeg traf Grev Alfeld paa det danske Theater. De prøvede et nyt Stykke af I f l a n d e ⁰⁴). Man aabnede Søfonden med samme Stykke om Aftenen, i Følge med et lille Divertissement. Figuranterne bar ny Costumer af Rosa-Silke.

Tirsdag 19[18] Sept. Var paa Theatret. Indstuderede en pas de trois. Var paa Comedien. De gav for første Gang „les deux Savoyards“, som blev taaleligt spillet ⁰⁵). Fulgte Mlle Jensen hjem.

Onsdag 20. [19.] Sept. Paa Theatret. Prøvede min pas de trois. Jensen fældede Taarer, fordi hun ikke straks kunde vinde med. Om Aftenen musicerede hos Schalls og spiste der. Mlle Jensen's Moder har giftet sig [igen]; jeg var der uden at vide, at det var Bryllupsdag.

Torsdag 21. [20.] Sept. Paa det danske Teater. Man prøvede Balletten „Semiramis“. Talte meget med Grev Alfeld. Jensen var syg; var selv syg. Om Aftenen paa Comedien. De gav „Emilia Galotti“ med Balletten „Semiramis“. Saae Grevinde Ribbing med Baron

1. Miniature af Ant. Bournonville. (Ungdomsbillede).

2. Miniature af Mariane Bournonville.
(Efter Traditionen som Susanne i „Figaros Giftemaal“).

Macler [Maclier] paa Comedien. De hilste paa mig.

Lørdag 23. [22.] Sept. Generalprøve paa „Dronningen af Golconda“⁶⁶). Man var saa god at finde min [indlagte] Pas de trois-Pantomime meget smuk. Grev Alfeld har gjort mig mange Complimenter. Efter Prøven prøberet min ny Dragt hos Mme Colin. Draf The sammen med Captain Gilberg hos Wlle Jensen. Mr. Hagerop kom til, vi talte meget Theater og skoptiferebe, Mr. Fabricius kom ogsaa, og nu talte vi om Nyhederne fra Paris.

Mandag 25 (24) Sept. Dansede om Aftenen i „Dronningen af Golconda“ og høstede stort Bifald.

26.(25.)—30.(29.) ingen Optegnelser.

Søndag 31 (!) [30] Sept. Spiste hos Mr. Galeotti, der tog mig med til Mr. Fumar⁶⁷). Plukkede Rødder om Aftenen hos Wlle Jensen; traf W. Hagerop; han gif mig paa Klingen. Baade jeg og Mademoiselle blev lidt forstørnede.

Lørdag 2. Okt. Paa Prøve, øvede mig stærkt. Den Aften gav de et Stykke jeg ikke kender⁶⁸) og Balletten „Fanden er løs“.

Onsdag 3. October. Var paa Theatret for at prøve et af mine Divertisements; havde megen Besvær med alle de Medvirkende. Spiste til Middag og drak The hos Mlle J e n s e n. Cap. G i l b e r g kom derhen og bragte mig Breve fra Stockholm. Mr. S a g r o p kom ogsaa derhen.

Torsdag 4. October. Paa det danske Teater, hvor jeg traf Greve S a l f e l d; man prøvede en Simphonie. Derfra paa Hoftheatret for at prøve paa „L'Orphelin“ og mine Divertisements. Jeg har haft en liden Strid med M. T i m r o d. Repetiteuren er en meget pirrelig Mand. Spist Middag hos S c h a l l sammen med Kapelmester S c h u l z og M. G a l e o t t i. Om Aftenen gav man „la Colonie“^{oo}) og „L'Orphelin de la Chine“. Var meget tilfreds med mig selv i min Rolle som Gengiskan. Efter Comedien gik jeg hjem til mig selv, spiste en Smule og lagde mig til Ro. — Ildag er Cap. G i l b e r g rejst.

Fredag 5. October. Var paa Generalprøve paa mit Divertissement med Hyrdestavene. Greve S a l f e l d læste ordentlig Texten for Mr. J a n s e n for alle hans Nærværelser. Om Aftenen gik Divertissementet ubmærket. Jeg var meget tilfreds med mig selv.

Lørdag 6. October. Om Morgenens kom Mlle J e n

se n s Tjenestepige til mig med Bækk fra sin Hersterinde om jeg vilde tage paa Landet med hende; gif strax til hende for at sige, at jeg ikke kunde. Jeg spiste sammen med hende, en Time efter tog hun ud paa Landet.

Mandag 9. October. Paa Theatret for at øve mig. Dinerede hos Mr. de B o s e n h a r t. Der var stort Selskab. Dineren var meget munter. Bar paa Comedien, de gav „la melomanie“⁷⁰). Spiste min Aftensmad hos J e n s e n.

Tirsdag 10. October. Paa Comedien; de gav Balletten „Statuen“⁷¹).

Onsdag 11. October. Paa Theatret til Prøve. Dirigerede en Solo for Mlle J e n s e n; Mr. J a n g e n indtog D a l e n s Plads. Om Eftermiddagen til The hos Mlle J e n s e n, hvor der kom mange.

Lorsdag 12. October. Paa Theatret for at prøve. Spiste hos Mlle J e n s e n. Jeg voldte hende Sorg, men gjorde det snart godt. Gik hjem og spillede Violin.

Hermed ophører Antoine Bournonvilles
Dagbogsoptegnelser fra 1792.

Noter og Oplysninger.

- 1) Ifølge Overkous Repertoirefortegnelse spillede Mandag 12. Marts 1792 „Det gavmilde Testament“ og Balletten „Statuen“, men Tirsdag 13. Marts Syngestykket „Cecilia“ af Mabile, med Musik af Dejedes (ikke Gretry som B. skriver). Hvis B. husker rigtigt, er han saaledes først kommen til Kbhvn. 13. Marts, og det er sandsynligst, da B. — som nedenfor vil ses — er lidet nøjeregnende med Datoangivelser.
- 2) Bournonville tog ind hos Gæstgiver E. Røller i „Bildmanden“ paa Østergade dav. Nr. 45 (senere 32), Hjørnet af nuv. Kristen Bernikovsgade.
- 3) Gustav III blev skudt i Ryggen paa Operamaskeraden Natten mellem 15. og 16. Marts, men ubaandede først 29. Marts. 25de (en Søndag) maa være en Skrivefejl for 16. Marts, der i 1792 ganske rigtigt var en Fredag.
- 4) Utvivlsomt den velkendte Violon og „Hofdansmusikinspecteur“ (særlig ekspert i de nylig importerede „Engelske Dands“), Stadsmusikant H. Jacobsen.
- 5) Klubben „Harmonien“ i Bingsgaardsstrædet, der en Gang om Ugen i Vintersæsonen lod afholde Concerter for sine Medlemmer med Damer.
- 6) Sangerinde v. kgl. Theater Johanna Elisabeth Rothorst debuterede 1784, indgik 1796 Ægteskab med den søenstfødte Danser Carl Dahlén. Blandt deres Efterkommere kan nævnes Søstertroen Peter Andreas og Wilhelm Rosenberg og Fru Sofie Walleen. — Philip Barth,

Søn af den højt ansete Oboist Kapelmusikus E. S. Barth — Violinisten, kgl. Concertmester og Professor Peder Mandrup Lem. — Capitain v. 1. Bat. sjællandske lettere Infanteri Severin Wedel (1765—1826), som ved denne Lejlighed synes at have sluttet et varigt Venkæb med Bournonville.

- 7) Den nævnte Kariboe er sandsynligvis Løjtnant E. E. Kariboe, som boede lige ved „Harmonien“ i Bingsgårdsstrædet. — Den i Dagbogen ofte forekommende Capt. Jacob Axel Gillberg (1769—1845) var svensk, Søn af den bekendte Graveur G. Han uddannede sig som Miniaturemaler og opholdt sig paa en syvaarig Udenlandsrejse f. T. i København. Hans Captains-Titel refererer sig til „Fortificationen“ (Reserven), hvor han var indskreven som Barn.
- 8) „Kronprindsens Club“, sammen med „Harmonien“ en af de mest ansete, havde Lokale Østergade Nr. 34 (senere „Kongens Club“, nuv. Nr. 16).
- 9) Agrote el. Agrup : Committeret i Soldkammeret, Normanden Hilarius Hagerup, der 1787 var bleven økonomisk Riddirektør ved Kgl. Theater, Statsraad.
- 10) Herved menes Theatret paa Kongens Nytorv, ogsaa kaldet „Theatret i Byen“ i Modsætning til „Theatret paa Slottet“ (Hoftheatret).
- 11) Balletten „Semiramis“ af Balletmester Galeotti, efter Sujet fra Voltaires Tragedie, gik første Gang over Scenen 30. Jan. 1787. Efter ikke at være spillet i tre Aar skulde Balletten nu genindstuderes. Den genopførtes for 16. Gang 27. Marts sammen med et gammelt Enakts-Spyngespil „Uglæ eller Støtten“.
- 12) Lesfings „Emilia Galotti“ var allerede opført første Gang 8. Dec. 1775. — Danseren Carl Dahlén var et halvt Aar forud for Bournonville kommen hertil fra den svenske

Opera, som han havde maattet forlade under ret bevægede Omstændigheder (jvf. Overkou III, 499). Hans gratisse Dans havde hurtigt skaffet ham fast Ansættelse. Bournonville var saaledes Dablens tidligere Collega.

- ¹²⁾ Maria Christine Lorentzen (1763—1837) debuterede 1781, blev to Aar efter gift med Hofskriver Biørn, og som Mad. Biørn var hun nu i en Sned Aar Ballettens fornemste kvindelige Kraft, indtil hun gik af 1804. — Danseren Wilhelm Jansen (f. 1762) kom fjorten Aar gammel til Balletten. Han havde imidlertid intet Talent for sin Kunst, og skyldte sin Position et meget intimt Forhold til Teaterchefen Wamstedt, der skaffede ham en Uddannelsesrejse til Paris i 1788. Hans Breve herfra til W. er offentliggjorte i „Vor Fortid“ I, 591 ff. 1796 offentliggjedes han som „aldeles uduelig“. D. 1808. (jvf. Robert Neiiendam, Breve fra danske Skuespillere I, 252). — Danser og Figurant Adam Ebbesen.
- ¹³⁾ „Chinacarne“ af P. A. Heiberg med det indlagte Dansedivertissement i Brokkensbod.
- ¹⁴⁾ Den kendte Musiker, Orkesterchef og Balletkomponist Claus Schall (1757—1835) var begyndt sin Løbebane som Danselev og Figurant. Gift 1° Christiane Margrethe Salathé; 2° Danserinde Anna Margrethe Schleyter, der som Mad. Schall blev førende i Ballettens mimiske Partier. — Skuespiller Jens Rusted (1731—98) var Syngespilletets bærende Kraft.
- ¹⁵⁾ Alle Ersk : Skuespilelev Karen Krag, der kort efter sit sin Debut. Gift Poulsen 1795. D. 1804.
- ¹⁶⁾ „La Mélomanie“, Syngestykke i 1 Akt af Grenier med Musik af Champlin. Oversat under Tittlen „Syngesygen“ af Thorup.
- ¹⁷⁾ Mariane Jensen blev døbt 20. Nov. 1767 i Mariager Kirke. Moderen hed Anne Marie Jensdatter Spentrup.

Udlagt Barnefader: Sebastian Samuel Lever, „Danser ved Slottet“ (d. v. s. Solodanser ved Hoftheatret). Han tjente ved Theatret fra 1757 Aarhundredet ud og døde 1812. Han var Lærer for Balletbørnene, saaledes ogsaa for sin Datter Mariane. Hendes Moder blev forsvrigt gift to Gange, først med en Øltapper (d. 1791), og dernæst med en Spisevært Rudolph (se Dagbogen 29. Sept.). Hun døde 1796, og Datteren mødte isf. Skiftekommissionens Forseglingsprotokol og erklærede „at ville for egen Regning betage hendes Moders Begravelse, saa at dens Omkostninger ingenlunde skal komme Sterboet til Last“. (Velvilligt meddelt af Hr. Kob. Neiiendam.)

Som tolvvaarig Pige kom Mariane Jensen ind paa Danseskolen. Hun viste saa meget Talent, at hun allerede som sjettenaarig 28. Sept. 1784 fik sin Debut i Balletten „Den straffede Bankundighed“. Overkou (der dog kun kan bygge paa Tradition) siger, at Mariane Jensen havde „et baade smukt og interessant Ansigt, en særdeles indtagende Theaterfigur, megen Ynde og elskværdigt Skælmeri i sit Væsen og et ualmindeligt Fremstillings-talent“. Hun benyttedes da ogsaa til Smaaroller i Skuespillet.

Antoine Bournonville tabte hurtigt sit Hjerter til den smukke unge Kvinde, med hvem han forenedes i deres fælles Kunst ved sin Førsteoptræden i Kbhvn. Det synes ikke at have generet ham (og det var jo ogsaa Tidens Etik), at den unge Danserinde sjensyntlig stod i Uafhængighedsforhold til den kendte Rigmand Fabritius de Tengenagel, Besidderen af „Genrum“ (se Note 48), som hun vistnok kunde takke for et Lykkested i Webbæk med tilhørende Køretøj — en Luxus som en datidig Danserinde næppe kunde tillade sig af egne Midler. Forholdet til B. endte med Forlovelse og Giftermaal 8. Dec. 1792. Ikke

uden Grund mener ogsaa Overkøu, at det var gennem dette Baand Slægten Bournonville i henved et Aarhundrede knyttedes til det Kgl. Theater.

I 1796 havde Mad. Bournonville sin egentlige Debut som Skuespillerinde. Hun gjorde megen Lykke, man saa i hende Mad. Preisters Efterfølgerke. Men inden næste Sæsons Begyndelse, 29. Aug. 1797, borttreves hun, ikke 30 Aar gammel, efter en Fødsel.

Hendes Mand tegnede hende i „Adressaavisen“ denne Dødsruno, der er ligesaa karakteristisk for Tidens Naivitet som for Bournonvilles Selvfølelse:

„Egtemandens glædeligste Forventning opfyldte min elskede Hustru afvigte 6. ds., da hun stjænkede mig en velkøbt Søn. Men det behagede Livets og Dødens Herre, at denne Børnefødsel skulde blive Aarsag til hendes Overgang fra Tiden til Evigheden, som til uopretteligt Tab for mig og to Børn paafølgte forgangen Nat. Idet jeg sørgeligst bekjendtgjør denne hjærtige, hulde Kones og Moders Mariane Bournonville, født Jensen, hendes dødelige Afgang i en Alder af 29 Aar, vilde hendes og mine Velyndere samt det hele høitærede-Publikum modtage mit Hjertes ærbødige og vemodsfulde Takssigelse for den hende beviiste Yndest som Kunstnerinde. Med Lyst dyrkede hun soage Talenter og sandt Opmuntringer til Flid i overbærende Godhed og belønnende Bifald. Mange Uebles hjærtige Omsorg i denne hendes sidste Livelsers Tid forvisser mig ydermere om, at man gjerne vilde have set hende længere. Saadan Deeltagelse er mit saarede Hjertes Lindring — og — O! — at ogsaa alle Gødes Bifald og Kjærlighed maa ledsage mig indtil Graven.“

Tre Børn fødtes i dette Bournonvilles første Ægtestab:
1. Gustafva Adelaide Augusta, f. 28. April 1798 (sic).

Hun skulde have ægtet en Konsul i Helsingør, men

rømte med dennes svenske Handelsbetjent, Olof Olsson, hvem hun ægtebe, og bosatte sig i Landskrona. I dette Ægteskab var 6 Børn, af hvilke Datteren Olavia Cecilia Mariane (f. 1822) blev gift med Skibsmægler og Grofshandlere i Kalmar Johan Theodor Palme, og derved Moder til Sveriges kendte store Skuespiller August Palme (f. 1856).

2. Emil Conrad Anton, f. 5. April 1795, død før Moderen.

3. Anthon, f. 6. August 1797. Han studerede Medicin, men forsvæde sammen med en Postmand en Række Posttyperier 1820—21, der omtaltes meget i Kbhvn.

Han blev relegeret fra Universitetet, gik til Amerika, hvor han døde som Læge i Philadelphia.

—Antoine Bournonvilles berømte Søn August (f. 1805) er en Frugt af hans andet Ægteskab.

¹⁹⁾ Mariane Jensen synes at have haft eget Hjem i Ullegaden.

²⁰⁾ Hermed mener B. de svenskfødte Dahlén og Gyllberg.

²¹⁾ Talen er om Kirken i det gamle Christiansborg, som brændte 1794.

²²⁾ Figurantinde R. Stuart, senere g. Brza, d. 1796, Moder til den kendte Sangerinde.

²³⁾ „Bennen af Huset“, Syngestykke af Marmontel og Grétry, blev den Aften sidste Gang opført.

²⁴⁾ Balletten „Fanden er løs“ hørte til Galeottis mest vundede Kompositioner. Musik af Schall. Spillede fra 1791—1837.

²⁵⁾ „Strelitzerne“, et 5-Akts tysk Skuespil af J. N. Babo, opført første Gang den foregaaende Sæson.

²⁶⁾ Miniaturemaleren Cornelius Höyer (1741—1804).

²⁷⁾ „Grovsmeden“, Syngestykke i 1 Akt af Quétant og Philidor.

²⁸⁾ Ballet i 1 Akt af Galeotti: Statuen eller det unyttige Hegerie.

- ²⁹⁾ Claus Shall ejede et Landsted i Lyngby, tæt op til Sorgenfri Park (jvfr. E. Thrane: *Fra Hofviolonernes Tid*).
- ³⁰⁾ Denne overordentlig komiske Oversættelse af „Bagtaletsens Skole“ viser tydeligt Bournouvilles fransk-svenske Sprogsammensurium.
- ³¹⁾ Om det begavede og letlevende Stuespillerpar Preisler, og om hans Flugt med Stuespilleleven Jfr. Fredelund 16. April 1792, se *Remoires & Breve* IV, 155 ff. (Grandmamas Bekendelser).
- ³²⁾ Saavel Bournouvilles som Dahléns Danse var indlagte som Intermezzi i Syngespillet „Bondepigen ved Hoffet“.
- ³³⁾ Senere skriver B. Navnet: Wallich. Flere Medlemmer af den mosaiske Menighed af dette Navn levede da i Kbhvn.
- ³⁴⁾ Den landskendte Stuespiller Hans Chr. Knudsen.
- ³⁵⁾ Førsteopførelsen af „Ringens No. 2“ af den kendte Hamburger-Stuespildirektør Schröder.
- ³⁶⁾ Theaterchefen Hans Wilhelm v. Wamstedt, der to Aa-neder efter begærede sin Afsked.
- ³⁷⁾ Uvist om Isentræmmer E. Casse i Højbrostræde, eller Urtekræmmer og Chokoladefabrikant J. Casse i St. Kongensgade.
- ³⁸⁾ Under den danske Titel „Den forraadte Amor“.
- ³⁹⁾ „Elleve Juni“, og Balletten „Hververen“, der for en enkelt Aften genoptoges ved de retrospektive Forestillinger i 1922.
- ⁴⁰⁾ Ad. Berthelsen, den tidligere Jfr. Røller, senere Ad. Frydendahl, en af Theatrets fornemste Sangerinder.
- ⁴¹⁾ Overstreges med en tyk Blækstreg, men dog læseligt: „J'ai voulu la prendre de force.“
- ⁴²⁾ Den nye Theaterchef, Wamstedts Efterfølger, Greve F. A. E. Ahlefeldt.
- ⁴³⁾ Den kendte Storkøbmand og Stuespillerven E. A. Fabricius de Tengnagel (1731—1805), der paa sit Lyshsted

„Centrum“ ved Bedbæk førte et stort og gæstfrit Hus og særlig yndede at omgive sig med Kunstens Folk (jvfr. E. Nyström, Søllerød Sogn 116 ff.). Ikke uden Grund havde han Ry som „le plus grand libertin de son temps“ (Memoirer og Breve XV, 202).

- 44) „Den skinsyge Kone“ af Colman. I Overstous Repertoirefortegnelse noteres aldrig Entrées og Divertissements.
- 45) Man maa tilgive Franskmændene, at han forvejler Chr. V's og Frederik V's Tidsalder.
- 46) Historikeren, den bogelstende Kammerherre P. F. Suhm havde sit Landsted i Overød, paa den anden Side Søllerød Sg. I 1788 havde han for anden Gang indgaaet Ægteskab med Hofapotheker Beckers 24aarige sønne Datter Christiane. — Bozenhard, kejserlig (østerrigsk) Generalkonsul. — Rex, kejserl. Legationssekretær.
- 47) Joseph Greve Breuner var kejserl. (østerrigsk) Ambassadør. — De her nævnte Familier havde deres Billegiatura i Omegnen af Søllerød, der i sidste Del af 18-Hundredtaallet sammen med Lyngby var Centrum for den kjøbenhavnske Overklasses Landliggeri.
- 48) Det er sandsynligvis Fugleskydningen paa den tgl. Skydebane her sigtes til. Vagefter har Selvkabet begivet sig ud til Gesandten's Landsted.
- 49) Komponisten J. V. Schulz' 2. Hustru Louise Charlotte, f. Flüger.
- 50) Peter Wilhelm Abbestke (1728—94), Søn af den kendte Btshandler (jvfr. „Den Vægelsindede“) var i en Uarvætte Gouvernør over Kolonien i Trankebar. Ved sin Hjemkomst fik han Generalmajors-Karakter.
- 51) Antagelig Secretaire Lefèvre, og Major i Garden Blücher, der almindelig udtogdes som Prins Christian (VIII's) Fader.

- 52) C. F. Ch. Volney: Les Ruines ou Méditations sur les révolutions des empires. En 1791 udkommen Bog, der havde vakt en lignende Opsigt som i vore Dage Dsm. Spengler's „Untergang des Abendlandes“.
- 53) Et af Tidens mest yndede franske Syngeespil, der ofte opførtes paa det kgl. Theater.
- 54) Kbhvns Veiviser for 1792 nævner en Enke efter Fabriqueur Rososky, boende paa Christianshavn; maaſke en Søn herfra.
- 55) „Stydebanen“ paa Vesterbro var allerede dengang en af Byens fornemste Restauranter (opr. 1782).
- 56) „L'Orphelin de la Chine“, en meget yndet Ballet i 1 Akt af Galeotti, komponeret efter Sujet fra Voltaire, i Tidens yndede pseudokinesiske Stil. Opnaaede fra 1779—1821 59 Opførelser.
- 57) Suhms mægtige Bibliothek paa c. 100 000 Bind fandtes i hans Gaard med den store Have omtr. paa nuv. Hauserplads' Grund. Alle Studerende havde fri Udgang dertil. Ved hans Død gik det over til det kgl. Bibliothek, hvor det blev en af Grundstammerne.
- 58) Foruden Boldene var Rosenborg Have Byens eneste offentlige Promenade. Der var derfor altid stor Tilstrømning til Haven i den smukke Aarstid. Om Vinteren var Haven lukket.
- 59) Mr. de Vibraye, den endnu (til 1794) residerende franske monarkiske Gesandt.
- 60) Kgl. Skuespiller Fr. Schwarz fungerede som Instruktør. „De to Figaroer“, en 5 Akts Komedie af Martilly, blev først opført 1805.
- 61) Hofapotheker Beckers Frue, Anna Christiane, Kammerherreinde Suhms Moder. Hendes Dagbog, hvori flere af det her nævnte Selskab forekommer, er trykt som Manuscript 1870.

- ⁶²⁾ Statsraad og Kasserer J. E. F. Falbe, hvis Datter Engelke Margrethe var gift i 2. Ægteskab med den kendte Retslærde og Justitiarius i Højesteret, Conferensraad Chr. Solbjørnsen.
- ⁶³⁾ Der er en sørgelig Worden i Dagbogens Datoangivelser. I det B. fejlagtigt skriver Torsdag 14. Sept., istedetfor 13., løber Fejlen videre, saaledes at Mandag 18. Sept. er 17., og først ved at indskyde 31. September (sic) kommer der igen Orden i Regnskabet.
- ⁶⁴⁾ Saisonen 1792—93 aabnedes 17. Sept. med det rørende Familiedrama „Knyndlingerne“ af Jffland.
- ⁶⁵⁾ „De to smaa Savonarder“, Syngespil af Marsollier med Musik af d'Alayrac.
- ⁶⁶⁾ „Uline, Dronning af Golconda“, Syngestykke af J. P. Schulz, gik første Gang over Scenen 30. Jan. 1789 og var Teatrets hidtil største Indsats paa Operaens Omraade. Nu, Mandag 24. Sept., blev „Uline“ genoptaget med den 22de Opførelse.
- ⁶⁷⁾ Et. Fumars, Professor i Fransk ved Universitetet.
- ⁶⁸⁾ „Stregen i Regningen“, et Skuespil af Jünger.
- ⁶⁹⁾ „Colonien eller den nybyggede Ø“, et gammelt fransk Syngespil, overd. af N. K. Bredal.
- ⁷⁰⁾ Se Note 17.
- ⁷¹⁾ Se Note 28.
-